

Verslag Dhading Rice Project

In november 2019 hebben wij, samen met andere sponsors, schoolpakketten (scholarships) gebracht naar twee scholen in de districten Dhading en Bara. In Dhading stond er een extra project op het menu: het rijstproject. Het is een heel indrukwekkende reis geweest en in dit verslag wil ik graag mijn ervaringen met u delen.

Ik was al eerder in Nepal geweest. In 2016, toen als 'gewone' toerist. Ik was toen erg onder de indruk van het land en hoe de mensen daar hun leven leiden. Nepal is een totaal andere wereld dan de onze. Een wereld met een cultuur en een samenleving die wij als bevoorrechte westerlingen misschien wel nooit helemaal zullen begrijpen. Ik werd me er toen, door het met eigen ogen te zien en het zelf mee te maken, helder van bewust dat het in de wereld en tussen onze werelden, niet eerlijk verdeeld is. Armoede, honger en geen uitzicht op een betere toekomst zijn in Nepal voor veel mensen de harde realiteit. In het bijzonder voor kinderen. De eerste kennismaking met deze werkelijkheid in 2016 leerde mij dat armoede heel moeilijk te begrijpen is, tot dat je het met eigen ogen hebt gezien. Zo'n kennismaking laat een diepe indruk achter, maar ook veel vragen. Wat kunnen we doen om deze mensen te helpen? Wat kunnen we doen om de rijkdom en de kansen die wij hier hebben een beetje eerlijker te verdelen over de wereld?

Volgens mij zijn dat heel complexe vragen waar geen enkel of eenduidig op te vinden is. Maar stichting H4oN heeft wel een duidelijke en waardevolle keuze gemaakt in hun bijdrage aan het beantwoorden van deze vragen: onderwijs. Investeren in onderwijs voor kinderen en hen daarmee op weg helpen naar meer eerlijke kansen in de rest van hun leven. Maar dat is bepaald niet eenvoudig en zeker niet in een land als Nepal, waar naar school gaan niet altijd vanzelfsprekend is. De schoolpakketten die H4oN (in samenwerking met HCI, de NGO waar H4oN in Nepal mee samenwerkt) aanbiedt zijn een heel krachtig en effectief hulpmiddel om ouders ervan te overtuigen om hun kinderen naar school te laten gaan. Door kansarme kinderen te voorzien van schoolspullen wordt de drempel naar school voor velen enorm verlaagd. Maar soms zijn de omstandigheden zo moeilijk dat schoolspullen alleen niet genoeg zijn. Omdat zelfs de eerste levensbehoefte nog niet vervuld is: voedsel.

Lege maag

Iedereen die kinderen heeft of kent weet hoe belangrijk goed eten is als je naar school gaat. Leren op een lege maag? Onmogelijk! Toen bestuursleden Pim en Petra in 2018 twee scholen in Dhading bezochten, werden zij benaderd door een docente die aangaf dat zij graag goede schoollunches zou willen verzorgen voor haar leerlingen, in de hoop dat daardoor meer kinderen naar school zouden komen. Een heel logisch verzoek eigenlijk, want ook in Nepal huist een gezonde geest in een gezond lichaam. Alles is met elkaar verbonden en dus ook onderwijs en eten! Pim en Petra hebben toen goed geluisterd naar de hulpvraag van de docente en wisten samen met een aantal sponsors, het mogelijk te maken dat er dit jaar voor het eerst een pilot kon worden gedraaid met het zogenaamde 'rijstproject'. Het rijstproject houdt simpelweg in dat de leerlingen van de scholen in Dhading elke dag een warme lunch krijgen in de pauze. En ik mocht bijdragen aan dit bijzondere project door te helpen met de organisatie.

Dat bleek nogal wat voeten in de aarde te hebben! In Nepal is alles met elkaar verbonden. In Nederland eigenlijk ook, maar in Nepal is dit vaak duidelijker zichtbaar. Juist wanneer je kleinschalige veranderingen probeert door te voeren, zoals een schoollunch. Zomaar even ergens een paar honderd kilo rijst deponeren is absoluut niet aan de orde. Dat is een heel proces, waarbij een heel netwerk van belanghebbenden moet worden geactiveerd en gemotiveerd. En het werd mij al snel duidelijk dat ik met mijn westerse wereldbeeld nog veel te leren had over dit proces! Het was mijn taak om in samenwerking met HCI het rijstproject te starten. Nu denkt u misschien: lunches verzorgen op een basisschool voor een kleine honderd leerlingen, hoe ingewikkeld kan dat zijn? We maken het geld over, laten de mensen daar boodschappen doen en dan is het geregeld! In theorie zou het zo makkelijk kunnen zijn, maar in de praktijk niet. We moesten bij het begin beginnen: wat is een Nepalese schoollunch eigenlijk?

De Nepalese situatie

In Dhading bleek er toch wel al iets van een schoollunch te bestaan. De lokale regering gaf een toelage per kind voor een lunch, maar die was alleen toereikend voor een kleine lunch die voornamelijk bestond uit voorverpakt voedsel. Meer een 'snack' dus. Nu zijn de scholen in Dhading hooggelegen (koud!) en kinderen moeten vaak uren lopen om er te komen. Zo'n tocht (heen én terug!) vraagt veel energie van een opgroeiend kind en dan is een snack echt niet genoeg. Daar was iedereen het wel over eens. Ook de ouders, want die hielden hun kinderen kennelijk toch liever thuis. Er moest dus iets veranderen waardoor alle partijen betrokken zouden

worden én blijven: stevige, warme lunch, waar de kinderen genoeg aan zouden hebben, die betaald zou worden door de lokale regering (aangevuld met sponsorgelden) en waar ouders en leraren actief bij betrokken zouden worden. Zoals gezegd: een complex netwerk!

De aanpak

H4oN en ikzelf liepen een tijdje rond met het idee van een rijstmaaltijd, simpelweg omdat in Nepal vrijwel elke maaltijd met rijst gegeten wordt. Maar Shilshila Archarya, CEO van HCI heeft mij toen uitgelegd dat een volledige rijstmaaltijd aanbieden op een basisschool gezien zou kunnen worden als een exorbitante luxe. Zo luxe zelfs, dat de lokale regering mogelijk de bijdrage zou intrekken. Van een verpakte snack naar een rijstmaaltijd was kennelijk het Nepalese equivalent van een tosti naar een kaasfondue. En kaasfondue in een Nederlandse schoolkantine vinden wij misschien ook een beetje overdreven. De uitleg van Shilshila was een spiegel op mijn westerse denkbeelden en ik begreep dat we het plan zouden moeten aanpassen om alle partners in dit project aan boord te houden. Een andere factor bleek het budget: een jaar lang rijst voor twee scholen kost veel geld en met de beschikbare middelen zou er te weinig over blijven voor iets bij de rijst, zoals curry of linzensoep. Daarom is er uiteindelijk gekozen voor een schoollunch op basis van 'beaten rice'. Dit is een rijstproduct dat goedkoper en eenvoudiger is dan rijst, maar wel warm gegeten kan worden en zorgt voor een goedgevulde maag.

Hierna volgde nog het vraagstuk van de inkoop, bereiding en distributie. Wie ging dat voor zijn rekening nemen? Allereerst moest goed in kaart gebracht worden wat er precies nodig was, voor hoeveel kinderen en welke spullen er nodig zouden zijn voor de bereiding. In mijn hoofd was dit zo geregeld: even een mailtje of een belletje naar die scholen, boodschappenlijstje vragen en dan kun je aan de slag. Maar ook dat bleek niet zo eenvoudig. In Nepal worden afspraken het beste gemaakt via persoonlijk contact en daarom is een medewerker van HCI speciaal afgereisd naar Dhading om een inventarisatie te maken bij de twee scholen. Is er gesproken met de docenten en gekeken naar de aanwezige faciliteiten en het keukengerei. Ik wist wel dat er een tekort aan keukengerei was, maar toen Shilshila mij een foto van een kale vloer met een kleedje en een paar uien stuurde, schrok ik me rot. Dit was écht de keuken!

Hoe schokkend ook, ook dit was een belangrijke les. Als je hulp wilt bieden dan doe je dat misschien met een bepaald beeld in je hoofd van hoe de situatie is. In mijn hoofd zag ik de slecht uitgeruste keuken voor me als een leeg aanrecht met lege stellingenkasten en een tekort aan pannen. De werkelijkheid had ik me niet eens kunnen voorstellen. Dat is een belangrijk besef en daardoor heb ik geleerd dat het essentieel is om te blijven communiceren, om vragen te blijven stellen en vooral: om te blijven luisteren. Als je mensen ergens mee wilt helpen, dan moet je wel weten hoe je kunt helpen. En dat weten de mensen die jouw hulp ontvangen het allerbeste.

Gelukkig is Shilshila eindeloos geduldig geweest met mijn onkunde van de Nepalese schoolkeuken en zijn we uiteindelijk tot een acceptabel en betaalbaar plan gekomen: ten minste één jaar lang sponsort H4oN, met een

structurele bijdrage van de lokale overheid en in samenwerking met HCI, een dagelijkse schoollunch voor alle kinderen van twee scholen in Dhading. Deze lunches zullen bereid worden door een leerkracht die hiervoor extra betaald krijgt. De scholen krijgen het geld elke drie maanden uitbetaald, tegelijk met het geld van de regering. HCI zal ook evaluaties uitvoeren, waarbij de scholen moeten bewijzen dat alle kinderen ook echt dagelijks een warme lunch voorgeschoteld krijgen.

De ceremonie

Nadat al het voorwerk was gedaan, was daar dan toch eindelijk die ene speciale dag: Ceremony day! De dag waarop de schoolkinderen van Dhading hun schoolspullen zouden ontvangen, de dag waarop het rijstprogramma zou beginnen en, allerbelangrijkst, een dag waarop we dat met elkaar zouden vieren! En wat was het een feest: met muziek, dans, bloemen en veel lekker eten! Speciaal voor de feestelijke dag was er een groot feestmaal gekookt, waarvoor alle kinderen én hun ouders waren uitgenodigd. Deze maaltijd was anders dan wat de kinderen uiteindelijk op gewone schooldagen zullen krijgen, maar daarvoor was het dan ook een feestmaaltijd!

Ik was erbij en het was een hele vreemde, maar ook een bijzonder mooie ervaring. Bij aankomst was het een enorme drukte op het grasveld voor de school. Overal liepen kinderen rond en ouders en leraren deden pogingen om hen in hun nieuwe schooluniformen te hijsen. De kinderen kregen tasjes met boeken en werden daarna gesommeerd om op het grasveld te gaan zitten voor de ceremonie. De officiële ceremonie was er een zoals je die alleen in Nepal ziet: met eindeloze toespraken, bloemen, handdrukken en contracten met heel veel stempels.

Kinderen naar school sturen en hen een warme maaltijd bieden, dat is een heel bijzondere en belangrijke gebeurtenis. Het is een dag waarop je als gemeenschap investeert in de toekomst van de volgende generatie, en daarmee in de toekomst van iedereen. Daar moet iedereen bij zijn en daar moet ook iedereen bij worden betrokken. Dat vond ik toch wel heel bijzonder om mee te maken: in Nepal is een samenleving écht samen.

Ik heb met eigen ogen gezien wat armoede is, maar ik heb nu ook met eigen ogen gezien hoe waardevol elke poging is om iets van die armoede weg te nemen. Hoe geweldig het is dat kinderen naar school kunnen gaan die anders nooit een kans zouden krijgen en hoe bijzonder groot de impact daarvan niet alleen op hen is, maar op iedereen die hen omringt. Ouders, leraren en 'government officials'. Ze zeggen wel: *it takes a village to raise a child*. Dat is ontzettend waar en ik kan u vertellen: het hele dorp was aanwezig. Om hun kinderen te vieren én hun toekomst. En nadat ik in Dhading ben geweest, geloof ik meer dan ooit in de kracht van zo'n dorp. Een complex systeem, dat wel, maar ook een sterke gemeenschap die samen in de toekomst blijft investeren en geloven. De scholarships en het rijstproject helpen hier enorm bij.

Ik zal het me nog een keer afvragen: wat kunnen we meer doen om deze mensen te helpen? Ik weet het nog steeds niet. Maar ik weet nu wel dat wat we dit jaar hebben neergezet weer een klein beetje heeft bijgedragen. En dat allemaal mede dankzij de sponsors van deze waardevolle projecten. Dank voor uw bijdrage maar vooral ook omdat u ook kennelijk ook gelooft in complexe systemen en dorpen die kinderen grootbrengen. Ik weet het nu zeker!

Josje Hattink, projectleider Dhading Rice-Project,
November 2019